

Välitoimet ja turvaamistoimet - Liettua

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?
- 2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?
 - 2.1 Menettely
 - 2.2 Tärkeimmät edellytykset
- 3 Turvaamistojen tarkoitus ja luonne
 - 3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistojen kohteena?
 - 3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?
 - 3.3 Mikä on turvaamistojen voimassaoloaika?
- 4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Erilaisista välitoimista säädetään siviiliprosessilain (*Civilinio proceso kodeksas*) 145 §:ssä. Välitoimia ovat seuraavat:

1. vastapuolen kiinteän omaisuuden takavarikointi
2. omistusoikeuden siirtoa koskevan kiellon kirjaaminen julkiseen rekisteriin
3. vastapuolen omistaman ja vastapuolen tai kolmannen henkilön halussa olevan irtaimen omaisuuden, varojen tai omistusoikeuksien takavarikointi
4. vastapuolen omaisuuden haltuunotto
5. omaisuuden hoitajan nimittäminen vastapuolen omaisuudelle
6. kieltä, joka estää vastapuolta osallistumasta tietynlaisiin liiketoimiin tai toteuttamasta tiettyjä toimia
7. kieltä, joka estää muita henkilöitä siirtämästä vastapuolelle omaisuutta tai täyttämästä muita velvollisuuksia
8. poikkeustilanteissa kieltä, joka estää vastapuolta poistumasta pysyvästä asuinpaikastaan, ja/tai kieltä, joka estää lapsen viemisen pysyvästä asuinpaikastaan ilman tuomioistuimen lupaa
9. omaisuuden rahaksi muuttamisen keskeyttäminen, jos on esitetty kyseisen omaisuuden takavarikoinnin peruuttamista koskeva vaatimus
10. perinnän täytäntöönpanon lykkääminen
11. väliaikaisen elatusavun myöntäminen tai väliaikaisten rajoitusten määrääminen
12. määräys toteuttaa toimia vahingon aiheutumisen tai leviämisen estämiseksi
13. muut laissa säädetyt tai tuomioistuimen määräämät toimet, joiden puuttuminen voi vaikeuttaa tuomioistuimen päätöksen noudattamista tai tehdä siitä mahdotonta.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

Tuomioistuin voi määrätä väliotimia asianosaisten tai muiden asiassa osallisina olevien pyynnöstä, jos hakijat pystyvät perustelemaan vaateensa uskottavasti ja jos kyseisten toimien puuttuminen voi vaikeuttaa tuomioistuimen päätöksen noudattamista tai tehdä siitä mahdotonta.

Tuomioistuin voi määrätä väliotimia omasta aloitteestaan ainoastaan, jos yleisen edun turvaaminen sitä edellyttää tai jos kyseisten toimien puuttuminen olisi vastoin jonkun henkilön, yhteisön tai valtion oikeuksia ja oikeutettua etua.

Väliotimia voidaan soveltaa, jos kannetta ei ole nostettu, ja riita-asiaa koskevan oikeudenkäynnin missä tahansa vaiheessa.

2.1 Menettely

Väliotimea koskevan pyynnön käsittelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tai [kaupan alalla noudatettavasta välimiesmenettelystä annetussa laissa](#) (*Komercinio arbitražo įstatymas*) tarkoitetuissa tapauksissa Vilnan alueellinen tuomioistuin (*Vilniaus apygardos teismas*). Jos väliotimia koskeva pyyntö esitetään hakemuksessa, väliotimien määräämisestä päätetään vasta sen jälkeen, kun on ratkaistu, voidaanko niiden pyytämistä koskeva hakemus ottaa käsiteltäväksi. Tuomioistuin ratkaisee väliotimia koskevan pyynnön mahdollisimman nopeasti kirjallisessa menettelyssä, mutta päätös on annettava viimeistään kolme työpäivää pyynnön vastaanottamisen jälkeen. Vastapuolelle ilmoitetaan väliotimia koskevan pyynnön käsittelystä, jos tuomioistuin katsoo sen olevan tarpeen.

Asianosaisilla on oikeus esittää väliotimia koskeva pyyntö pääasiaa käsittelevälle muutoksenhakutuomioistuimelle tai kassaatiotuomioistuimelle.

Tuomioistuin voi määrätä väliotimia sellaisen väliotimia koskevan perustellun ja kirjallisen pyynnön perusteella, jonka asianosainen on esittänyt ennen kanteen nostamispäivää. Hakijan on pyynnössään selvitettävä, miksi kannetta ei nostettu samaan aikaan pyynnön kanssa, esitettävä näyttöä hakijan etuihin kohdistuvasta riskistä ja maksettava vakuus, joka on puolet tuomioistuimen väliotimia koskevasta pyynnöstä veloittamasta maksusta eli 100 liettuan litia. Hakijalta peritään 1000 litin vakuus silloin, jos väliotimia koskeva pyyntö liittyy kotimaisessa tai ulkomaisessa välitystuomioistuimessa tai ulkomaisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevaan asiaan. Tuomioistuin voi pienentää vakuutta hakijan talousvaikeuksien vuoksi, jos hakijan on esittänyt tätä koskevan perustellun pyynnön ja sitä tukevaa näyttöä. Väliotimia määrätessään tuomioistuin asettaa määräajan kanteen nostamiselle. Määräaika voi olla enintään 14 päivää. Jos kanne on nostettava ulkomaisessa tuomioistuimessa tai välitystuomioistuimessa, määräaika voi olla enintään 30 päivää. Jos kannetta ei nosteta määräajassa, väliotimet raukeavat. Jos kannetta ei ole nostettu hakijasta johtuvasta syystä, vakuutta ei palauteta.

Väliotimia koskeva pyyntö on toimitettava siihen tuomioistuimeen, jolle kanteen käsittely toimivaltasääntöjen nojalla kuuluu. Ulkomaisessa tuomioistuimessa taikka ulkomaisessa tai kotimaisessa välitystuomioistuimessa käsiteltävänä olevaan asiaan liittyvä väliotimia koskeva pyyntö on jätettävä Vilnan alueellisen tuomioistuimeen.

Tuomioistuin voi korvata tietyn väliotimen toisella väliotimella asianosaisten tai muiden asiassa osallisina olevien perustellusta pyynnöstä. Tuomioistuimen on ilmoitettava tällaisesta pyynnöstä asianosaisille tai muille asiassa osallisina oleville, ja näillä on oikeus vastustaa pyyntöä.

Tuomioistuin voi olla määräämättä väliotimia, jos vastapuoli maksaa pyydetyn summan tuomioistuimen tilille tai jos vastapuolen puolesta on asetettu vakuus. Vastapuoli voi myös antaa omaisuuttaan vakuudeksi hakijalle.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

(Ks. 2 kohta.)

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Väliotimet voivat koskea kiinteistöjä, irtainta omaisuutta, varoja ja omistusoikeuksia.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Väliotimet ovat toimia, joiden puuttuminen voi vaikeuttaa tuomioistuimen päätöksen noudattamista tai tehdä siitä mahdotonta. Jos omistusoikeuden väliaikainen rajoitus koskee yhteisomistuksessa olevaa omaisuutta, takavarikko voidaan määrätä ainoastaan väliotimen kohteena olevan henkilön omistamaan osuuteen omaisuudesta. Jos henkilön osuutta yhteisestä omaisuudesta ei ole määritetty, koko yhteisomaisuus voidaan takavarikoida, kunnes osuus saadaan määritettyä.

Pankkatileillä tai muiden luottolaitosten tileillä olevien varojen takavarikoinnin yhteydessä varoja saa käyttää ainoastaan tuomioistuimen päätöksessä täsmennettyihin tarkoituksiin.

Jos takavarikko koskee vapaassa liikkeessä olevia tavaroita, raaka-aineita, puolivalmisteita tai valmiita tuotteita, omaisuuden haltija voi muuttaa omaisuuden koostumusta ja muotoa vain, jos sen kokonaisarvo ei muutu, ellei tuomioistuimen päätöksessä toisin määrätä.

Henkilö, jonka omaisuus takavarikoidaan, on vastuussa asetettujen rajoitusten rikkomisesta siitä lähtien, kun omaisuuden takavarikoinnista on ilmoitettu. Jos ilmoituksen antaminen on mahdotonta esimerkiksi siksi, että kyseinen henkilö ei ole läsnä, kun välitoimia koskeva päätös annetaan, vastuu alkaa siitä hetkestä, jolloin päätös rekisteröidään omaisuuden takavarikointia koskevaan rekisteriin.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Jos tuomioistuin hylkää vaatimuksen, aiemmat välitoimet pysyvät voimassa, kunnes tuomioistuimen päätös on lainvoimainen. Välitoimet voidaan kumota vain tuomioistuimen päätöksellä.

Jos vaatimus hyväksytään, aiemmat välitoimet pysyvät voimassa, kunnes tuomioistuimen päätös on pantu täytäntöön. Tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpaneva ulosottomies ilmoittaa välitoimien päättymisestä asianmukaisen julkisen rekisterin pitäjälle.

Jos takavarikoitavaa irtainta omaisuutta ei ole tarvinnut rekisteröidä omaisuusrekisteriin tai jos vastapuolen omaisuuden arvo ja luonne eivät ole tiedossa päätöksen antamispäivänä, välitoimia pyytävän henkilön on pyydettävä ulosottomiestä paikantamaan ja kuvailemaan vastapuolen omaisuus. Jos ulosottomiehelle ei tehdä tällaista hakemusta ja jos takavarikoitavan omaisuuden yksityiskohtia ei selvitetä, välitoimet pysyvät voimassa neljäntoista päivän ajan siitä päivästä, jona ne on määrätty. Asianosaisten tai muiden asiassa osallisina olevien pyynnöstä välitoimet voidaan peruuttaa pääasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä.

Tuomioistuin peruuttaa välitoimet omasta aloitteestaan, jos välitoimia pyytävä henkilö ei nosta kannetta tuomioistuimen määräämässä ajassa. Tällaiseen päätökseen ei voi hakea erikseen muutosta. Tuomioistuin voi peruuttaa välitoimet omasta aloitteestaan myös silloin, jos yleisen edun turvaaminen sitä edellyttää ja jos kyseisten toimien peruuttamatta jättäminen olisi vastoin jonkun henkilön, yhteisön tai valtion oikeuksia ja oikeutettua etua.

Jos tuomioistuimen määräämät välitoimet rajoittavat tai loukkaavat muiden kuin asianosaisten oikeuksia, he voivat pyytää pääasiaa käsittelevää tuomioistuinta peruuttamaan heitä koskevat välitoimet.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Asianosaiset voivat riitauttaa välitoimien määräämistä koskevan päätöksen, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut asiaan sovellettavan menettelyn mukaisesti, hakemalla siihen erikseen muutosta ylemmässä oikeusasteessa. Muutoksenhakuoikeus ei kuitenkaan koske siviiliprosessilaissa erikseen mainittuja tapauksia. Muut kuin asianosaiset voivat hakea erikseen muutosta vain sellaisiin ensimmäisen oikeusasteen päätöksiin, joilla on hylätty heidän pyyntönsä itseään koskevien välitoimien peruuttamisesta. Erillinen muutoksenhaku ei lykkää menettelyä.

Välitoimia koskevista tuomioistuimen päätöksistä ei voi tehdä kassaatiovalitusta.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 05/01/2018